

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеню **бакалавра**
(бакалавра, магістра)

студента Вахміной Юлії Євгенівни
(ПІБ)

академічної групи 071-21-1
(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему: Облік і аудит товарів (на прикладі ТОВ «Кондмастер»)

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Усатенко О.В.		
Рецензент	Мухамедзянов А.О.		
Нормоконтроль	Усатенко О.В.		

Дніпро

2025

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
міжнародних
відносин і аудиту
Пашкевич М.С.
(прізвище, ініціали)

(підпис)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню бакалавра

(бакалавра, магістра)

Студенту Вахміной Ю.Є. академічної групи 071-21-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

Облік і аудит товарів (на прикладі ТОВ «Кондмастер»)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____
№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «КОНДМАСТЕР» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	05.05.25– 15.05.25
2	ОБЛІК ТОВАРІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КОНДМАСТЕР»	16.05.25– 27.05.25
3	АУДИТ ТОВАРІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КОНДМАСТЕР»	29.05.25– 09.06.25

Завдання видано

(підпис керівника)

Усатенко О.В.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 05.05.2025 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 09.06.25 р.

Прийнято до виконання

(підпис)

Вахміна Ю.Є.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 56 стр., 15 рис., 9 табл., 1 додаток, 23 джерела.

ОПТОВА ТОРГІВЛЯ, ТОВАРИ НА СКЛАДІ, ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ, СИРОВИНА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА, СИНТЕТИЧНИЙ ОБЛІК, АНАЛІТИЧНИЙ ОБЛІК, ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ТОВАРІВ, АУДИТОРСЬКА ПЕРЕВІРКА, ОБЛІК ВИТРАТ НА ЗАКУПІВЛЮ, ДОГОВІР ПОСТАЧАННЯ

Предмет дослідження - процес ведення бухгалтерського обліку та організації аудиту товарів на підприємстві, що здійснює оптову торгівлю сировиною для кондитерських виробів.

Об'єкт розроблення - фінансово-господарська діяльність ТОВ «Кондмастер», пов'язана з обліком і аудитом товарів.

Мета роботи - дослідити теоретичні та практичні аспекти обліку і аудиту товарів в умовах оптової торгівлі сировиною для кондитерського виробництва, проаналізувати діючу систему обліку на ТОВ «Кондмастер» та розробити пропозиції щодо її вдосконалення.

У межах роботи було досліджено специфіку діяльності ТОВ «Кондмастер» в умовах воєнного стану, проведено аналіз його фінансових показників, виявлено основні труднощі та адаптаційні заходи. Розглянуто порядок бухгалтерського обліку товарів на підприємстві, зокрема надходження та реалізації зі складу. Проаналізовано порядок проведення аудиторської перевірки торговельної діяльності та запропоновано напрями удосконалення обліку й аудиту товарів з урахуванням особливостей функціонування підприємства в сучасних умовах.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання запропонованих у роботі рекомендацій для підвищення ефективності організації обліку товарів, покращення внутрішнього контролю та підвищення достовірності аудиторських висновків на підприємствах, що займаються оптовою торгівлею сировиною для кондитерської галузі.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
Розділ 1. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «КОНДМАСТЕР» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	9
1.1 Характеристика діяльності підприємства ТОВ «Кондмастер»	9
1.2 Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Кондмастер»	13
1.3 Вплив воєнного стану на діяльність ТОВ «Кондмастер»	18
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ТОВАРІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КОНДМАСТЕР»	24
2.1 Нормативно-правове регулювання обліку товарів	24
2.2 Облік надходження товарів	26
2.3 Облік реалізації товарів зі складу	31
Висновки до розділу 2	34
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТОВАРІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КОНДМАСТЕР»	36
3.1 Торгівельна діяльність як предмет аудиторської перевірки	36
3.2 Проведення аудиту в торгівлі	37
3.3 Удосконалення обліку та аудиту товарів	46
Висновки до розділу 3	48
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

В умовах сучасної ринкової економіки та зростаючої конкуренції на споживчому ринку особливого значення набуває ефективне управління товарними ресурсами підприємства. Саме товари, зокрема сировина для виробництва кондитерських виробів, займають ключове місце в оборотному капіталі підприємств, що спеціалізуються на оптовій торгівлі. Раціональна організація обліку таких товарів є запорукою точності фінансової звітності, ефективного контролю за збереженням матеріальних цінностей та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

ТОВ «Кондмастер» здійснює оптову торгівлю широким асортиментом сировини для кондитерських підприємств, зокрема такими товарами, як арахіс, ізюм, маргарин, кондитерські креми, повидло, начинки тощо. Така діяльність вимагає постійного контролю за рухом товарів, точного обліку закупівель, зберігання, реалізації та списання сировини. Облік у даній сфері ускладнюється великою номенклатурою продукції, змінами цін, сезонними коливаннями попиту, а також потребою у своєчасному виявленні зіпсованих або прострочених товарів.

У свою чергу, аудит товарів як елемент системи фінансового контролю забезпечує перевірку достовірності даних обліку, виявлення помилок і порушень, запобігання зловживанням та підвищення рівня довіри до фінансової звітності з боку власників, партнерів і контролюючих органів. Особливої актуальності набуває аудит у контексті підготовки підприємств до зовнішніх перевірок, участі в тендерах або залучення інвесторів, де важливу роль відіграє прозорість фінансової інформації. Крім того, в умовах впровадження цифрових технологій та змін у законодавстві України, облік товарів вимагає постійного оновлення методик, використання сучасних облікових програм та дотримання вимог податкового і бухгалтерського законодавства. Це висуває нові вимоги до кваліфікації бухгалтерів та аудиторів, а також до якості методичного забезпечення облікових процесів.

Таким чином, дослідження обліку і аудиту товарів на прикладі підприємства, яке здійснює оптову торгівлю сировиною для харчової промисловості, є надзвичайно актуальним. Воно дозволяє виявити слабкі місця у системі обліку, сформулювати шляхи підвищення його ефективності та адаптувати внутрішній аудит до специфіки діяльності торговельних підприємств, що працюють у сфері постачання сировини для кондитерських виробництв.

У сучасних наукових дослідженнях питання організації обліку та аудиту товарів в оптовій торгівлі висвітлюється досить широко, з акцентом на різні аспекти методології, організації та управління. Так, Скрипник М. Є. та Шум'як Г. В. у своїй праці «Особливості обліку в оптовій торгівлі» (2018) зосередили увагу на специфіці бухгалтерського обліку в сфері оптової реалізації товарів, особливо в умовах переходу підприємств до електронного документообігу. Вчені проаналізували типові операції в оптовій торгівлі та надали рекомендації щодо вдосконалення облікових процедур з метою забезпечення достовірності звітних даних і контролю за рухом товарно-матеріальних цінностей [1]. Чернін О. Я. у статті «Розвиток методичних підходів до облікового відображення товарів в оптовій торгівлі» (2014) дослідив еволюцію підходів до відображення товарів у бухгалтерському обліку, акцентуючи увагу на методологічних відмінностях у залежності від форми власності підприємства, системи оподаткування та обраної облікової політики. Автор запропонував власну класифікацію товарів в обліку, що може бути використана для вдосконалення аналітичного обліку [2].

Колумбет О. у статті «Особливості обліку руху товарів на підприємствах оптової торгівлі» (2018) розглянула практичні аспекти організації обліку на прикладі окремих підприємств, зосередившись на документальному оформленні операцій з надходження, переміщення та реалізації товарів. Авторка звернула увагу на важливість поєднання бухгалтерського та управлінського обліку для ефективного контролю та прийняття рішень [3]. Фоміна О. В. у своїй роботі «Вплив тенденцій в оптовій торгівлі на розвиток

управлінського обліку» (2014) дослідила, як зміни в структурі та масштабах оптової торгівлі впливають на організацію управлінського обліку. Авторка підкреслила необхідність адаптації системи обліку до динамічного середовища ринку, зокрема шляхом впровадження цифрових технологій і аналітичних інструментів для моніторингу товарного потоку [4]. Ганін В. та Шуляк В. у дослідженні «Ефективність організації обліку та аналізу товарних операцій на підприємствах торгівлі» (2019) приділили увагу не лише обліку, а й аналізу товарних операцій. Вони наголосили на важливості інтеграції бухгалтерських даних з економічним аналізом для оцінки ефективності торгової діяльності, рентабельності товарного асортименту та прийняття стратегічних управлінських рішень [5].

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів обліку і аудиту товарів в умовах оптової торгівлі сировиною для кондитерського виробництва, аналіз діючої системи обліку на ТОВ «Кондмастер» та розробка пропозицій щодо її вдосконалення.

Згідно зі сформульованою метою, основні завдання дослідження включають:

- дати загальну характеристику діяльності ТОВ «Кондмастер» як суб'єкта оптової торгівлі;
- визначити особливості функціонування підприємства в умовах воєнного стану;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «Кондмастер» на основі ключових показників;
- дослідити нормативно-правову базу, що регулює бухгалтерський облік товарів в Україні;
- вивчити порядок документального оформлення та обліку надходження товарів;
- проаналізувати процес реалізації товарів зі складу та відповідні бухгалтерські проводки;

- визначити специфіку бухгалтерського обліку в торгівельній діяльності;
- розкрити суть торговельної діяльності як об'єкта аудиту;
- вивчити основні процедури аудиторської перевірки операцій з товарами;
- ідентифікувати проблеми та ризики, що виникають у процесі обліку та аудиту товарів;
- запропонувати напрями удосконалення облікових процедур з урахуванням специфіки ТОВ «Кондмастер»;
- надати рекомендації щодо вдосконалення методики проведення аудиту товарних операцій.

Предмет дослідження - процес ведення бухгалтерського обліку та організації аудиту товарів на підприємстві, що здійснює оптову торгівлю сировиною для кондитерських виробів.

Об'єкт розроблення - фінансово-господарська діяльність ТОВ «Кондмастер», пов'язана з обліком і аудитом товарів.

Для забезпечення досягнення поставленої мети кваліфікаційної роботи використовувалися такі методи дослідження: аналіз і синтез, індукція і дедукція, порівняльний аналіз, економіко-статистичні методи, графічний метод, метод узагальнення, системний підхід.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання запропонованих у роботі рекомендацій для підвищення ефективності організації обліку товарів, покращення внутрішнього контролю та підвищення достовірності аудиторських висновків на підприємствах, що займаються оптовою торгівлею сировиною для кондитерської галузі.

РОЗДІЛ 1
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА
ТОВ «КОНДМАСТЕР» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

1.1 Характеристика діяльності підприємства ТОВ «Кондмастер»

Наведемо основні відомості про підприємство в Таблиці 1.1:

Таблиця 1.1

Основні відомості про підприємство ТОВ «Кондмастер»

Повна назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «Кондмастер»
Адреса	49057, Україна, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, проспект Богдана Хмельницького, будинок, 156к
Дата заснування	09.11.2018 р.
Код ЄДРПОУ	42619342
Статутний капітал	50 000 грн

Основний вид діяльності підприємства - оптова торгівля сировиною для кондитерських виробів. Наприклад, арахіс, ізюм, маргарин, різноманітні креми, повидло, наповнювачі і т.д. Основні витрати включають витрати на сировину, зарплатню персоналу, амортизацію обладнання та маркетинг. Загальні витрати склали на 8% більше в порівнянні з минулим роком.

Підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування і є платником ПДВ. ТОВ «Кондмастер» веде облік доходів та витрат відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку України. Всі операції документуються та підтверджуються відповідними первинними документами.

Щорічно підприємство складає фінансову звітність, яка включає баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та примітки до фінансової звітності.

Послуги, що надаються підприємством (Рис.1.1):

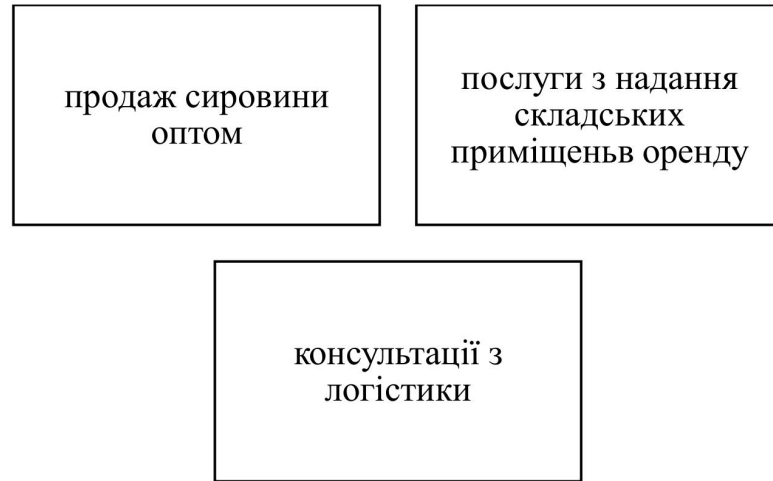

Рис. 1.1. Послуги, що надаються підприємством

Нормативно-правова документація, на якій ґрунтується діяльність підприємства:

- Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» - дотримання загальних принципів та процедури контролю за діяльністю підприємства [6].
- Закон України «Про якість та безпеку харчових продуктів» - впроваджує правила щодо якості, безпеки та маркування харчових продуктів, включаючи сировину для кондитерських виробів [7].
- Державні санітарні правила, норми, гігієнічні нормативи - підприємство дотримується вимог щодо санітарного стану приміщень, умов зберігання та транспортування сировини, які встановлені Державною санітарно-епідеміологічною службою України [8].

Ліцензування - підприємство має ліцензію на оптову торгівлю сировиною для харчової промисловості.

Підприємство починало свою роботу з невеличкого підприємства, яке складалось лише з двох засновників, одного бухгалтера і одного вантажника. Перший час працювали у збиток і напрацьовували клієнтську базу. Наступним етапом розвитку був прибуток і розширення штабу працівників більш ніж в два рази. Підприємство ТОВ «Кондмастер» швидко здобуло репутацію найшвидшого постачальника сировини кондитерських виробів з лояльними

цінами. Після цього становлення офіційними дистриб'юторами великого виробництва сировини. Зараз має сім співробітників та використовує функціональну структуру управління.

Згідно до фінансової звітності, наведеної на графіку (Рис. 1.1), роблю висновок, що підприємство ТОВ «Кондмастер» демонструє стабільну фінансову діяльність з позитивною динамікою доходів та прибутку. З графіку можна бачити активний приріст чистого прибутку, навіть, не зважаючи, на повномасштабне вторгнення у 2022 році. Урахувавши інфляцію в 22% у 2022 році, прибуток все одно збільшився майже у півтора рази у 2024 р. Підприємство має достатню ліквідність для покриття поточних зобов'язань та забезпечує своєчасне виконання фінансових зобов'язань. На Рис.1.2 зазначимо чистий прибуток за 2021-2024 рр.

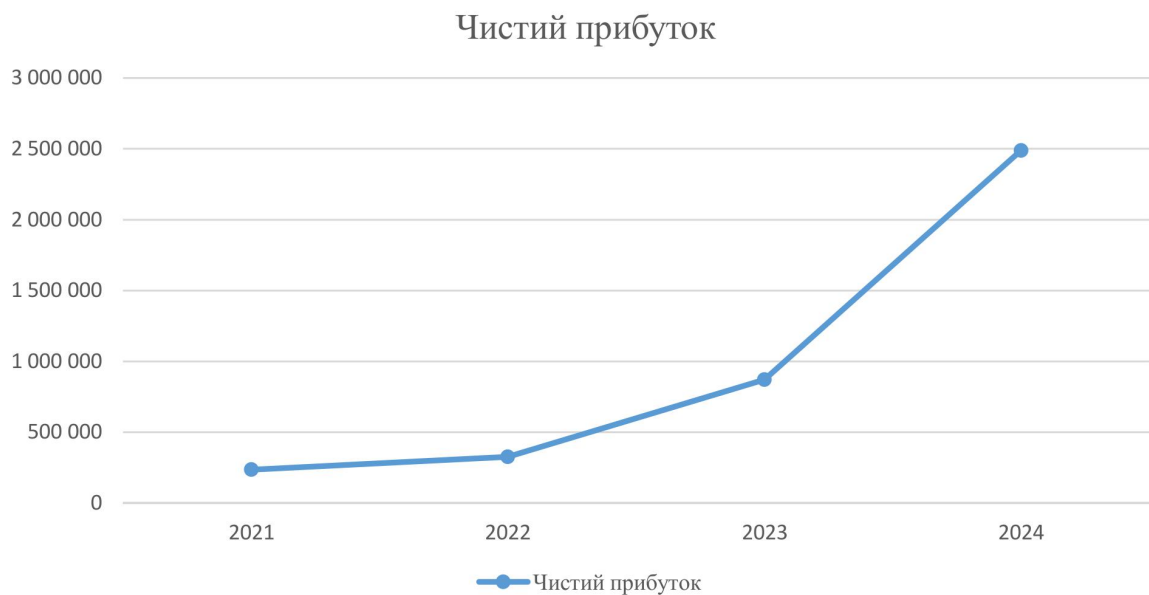

Рис. 1.2. Чистий прибуток ТОВ «Кондмастер» за 2021-2024 рр

Банківський рахунок ТОВ «Кондмастер» відкритий в акціонерному товаристві «Ощадбанк». В перші два роки роботи, підприємство було клієнтом «Приватбанку», але через незручність у використанні і некомпетентність технічної підтримки, були змушені змінити банк.

Одними з найбільших клієнтів ТОВ «Кондмастер» є наступні виробники кондитерської продукції:

- ТД «Добробут»
- ПРАТ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ХЛІБЗАВОД №9»
- ТОВ «КРИВОРІЗЬКИЙ ХЛІБЗАВОД №1»
- ТОВ «Кондитерська фабрика «Квітень»
- ТДВ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ХЛІБЗАВОД № 3»
- ТДВ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ХЛІБЗАВОД № 5»
- ТОВ «ДМАРТ РІТЕЙЛ ГРУП»
- ТОВ «БРІОШ»

Найпоширенішими товарами є: маргарин, сгущене молоко, різноманітні начинки, повидло, ізюм, кунжут, льон та інше.

Як вже було зазначено вище, підприємство починало свою роботу з 4 працівників: два директора, бухгалтер і вантажник. На теперішній момент у ТОВ «Кондмастер» працює сім співробітників: директор, заступник директора, менеджер, менеджер, бухгалтер, бухгалтер і два вантажники. Підприємство має структуру зазначену на схемі нижче (Рис. 1.3):

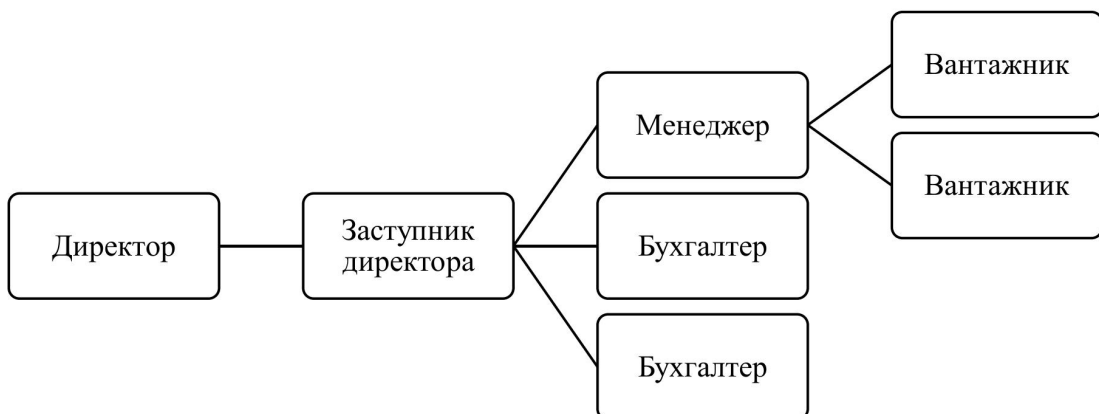

Рис. 1.3. Структура підприємства

Одним з найбільших конкурентів ТОВ «Кондмастер» є ФОП «Псурцев». Тому що, це підприємство веде торгівлю суміжними із нашими

товарами, а також є постачальником тих же виробників. Не дивлячись на те, що підприємство-конкурент має менші грошові обороти, воно є серйозним конкурентом, який використовує демпінг цін для того, щоб переманити наших клієнтів.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Кондмастер» є сучасним підприємством, що здійснює діяльність у сфері оптової торгівлі сировиною для виробництва кондитерських виробів. З моменту заснування у 2018 році підприємство пройшло шлях від малого бізнесу до впізнаваного постачальника з надійною репутацією, постійним колом клієнтів та стабільними фінансовими показниками. ТОВ «Кондмастер» працює на загальній системі оподаткування, є платником ПДВ та веде бухгалтерський облік відповідно до національних стандартів. Діяльність підприємства базується на чинному законодавстві України та супроводжується належною фінансовою звітністю. Незважаючи на зовнішні виклики, зокрема повномасштабне вторгнення у 2022 році, підприємство демонструє позитивну динаміку зростання прибутку, що свідчить про ефективну систему управління, налагоджені бізнес-процеси та високий рівень адаптивності до змін ринку.

Підприємство обслуговує низку великих виробників хлібобулочної та кондитерської продукції і дотримується високих стандартів якості та безпеки продукції. Внутрішня організаційна структура є функціональною, що забезпечує чіткий розподіл обов'язків і відповідальності. На ринку оптової торгівлі ТОВ «Кондмастер» має конкурентне середовище, проте успішно утримує позиції завдяки швидкості постачання, лояльній ціновій політиці та професійній команді.

1.2 Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Кондмастер»

Фінансовий аналіз - це один з найважливіших процесів, який необхідно провести з метою визначення поточного стану підприємства та стратегічного планування оптимальних шляхів досягнення цілей компанії. В першу чергу,

збільшення прибутковості підприємства, а також підвищення оборотності активів, забезпечення ліквідності та фінансової стійкості.

Проведемо фінансовий аналіз ТОВ «Кондмастер», оцінюючи наступні характеристики:

- ліквідність;
- оборотність активів;
- рентабельність.

Ліквідність підприємства буду оцінювати, використовуючи коефіцієнт поточної ліквідності за наступною формулою: відношення оборотних активів до пасивів. Дані беремо з балансу підприємства за 2024 рік.

$$\frac{8\,253\,200}{3\,520\,800} = 2.34$$

При ефективній роботі підприємства показник ліквідності має бути не менше 2. Згідно до розрахунків вище, можна ствердити, що одна з умов економічної стабільності виконується, а саме - здатність компанії виплачувати свої зобов'язання за допомогою поточних активів. Проте підприємству варто також зосередитись на ефективному використанні своїх ресурсів для забезпечення підвищення прибутковості.

ТОВ «Кондмастер» має достатньо ресурсів для покриття непередбачених витрат та кризових ситуацій. Коефіцієнт 2.34 свідчить про те, що підприємство добре управляє своїми поточними активами та зобов'язаннями. Це також вказує на консервативну фінансову політику, що спрямована на збереження високого рівня ліквідності для забезпечення фінансової стійкості.

Щоб оцінити показник оборотності активів, складаємо графік оборотних активів за останні чотири роки (Рис. 1.4):

Рис. 1.4. Оборотні активи ТОВ «Кондмастер»

З даного графіку можна відслідкувати наступну динаміку - оборотність активів має тенденцію зростати, але за 2022 рік оборотність зменшилась порівняно з попереднім. Це відбулось через початок повномасштабної війни в Україні. Декілька клієнтів компанії призупинили або взагалі закрили виробництво, інші перестали співпрацювати. Але за останній час, знову можемо бачити активний приріст активів.

Останній показник, для розгляду - рентабельність. Визначимо її за наступною формулою: відношення суми чистого прибутку на виторг від продажу. Дані беремо із звіту про фінансові результати підприємства за 2024 рік.

$$\frac{2\,488,3}{56\,875,8} * 100\% = 4,3\%$$

За загальноприйнятими нормами, фінансове становище підприємства з показником рентабельності 4,3% є задовільним, але має потенціал для покращення. Тобто, необхідно провести низку дій, щоб оптимізувати процеси. Є два основних фактори впливу на рентабельність підприємства: збільшення

прибутку та оптимізації витрат. Необхідно розробити стратегії для збільшення прибутку, шляхом розширення ринку збуту та збільшення обсягу продажів, провести аналіз витрат з метою виявлення можливостей для їх зниження та розглянути можливість диверсифікації продуктів та послуг.

Наприклад, залучити до співпраці нових клієнтів, вийти на співпрацю з клієнтами з інших міст України, запропонувати існуючим клієнтам новий товар, розширити лінійку товарів. Це допоможе зміцнити конкурентоспроможність та підвищити інвестиційну привабливість.

Необхідно також проаналізувати характер змін окремих статей балансу. Це дослідження будемо здійснювати за допомогою горизонтального аналізу на основі даних балансу за 2024 рік (Табл. 1.2). Горизонтальний аналіз дозволяє визначити темпи зростання, а також відхилення для кожної статті балансу, що свідчить про ступінь автономності підприємства і його фінансову стабільність.

Таблиця 1.2

Горизонтальний аналіз балансу

Показник	на початок звітного періоду		на кінець звітного періоду		Відхилення (+,-)	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7
Актив						
I. Необоротні активи	14,2	100,00	10,6	74,6	-3,6	-25,4
II. Оборотні активи у т.ч.	4 692,4	100,00	8242,6	175,66	3550.2	75,66
- Запаси	1 166,7	100,00	2 022,1	173,32	855,4	73,32
- Поточна дебіторська заборгованість	2 644,1	100,00	3 296,8	124,69	652,7	24,69
- Гроші та їх еквіваленти	475,2	100,00	1 551,7	326,54	1 076,5	226,54
- Інші оборотні активи	406,4	100,00	1 372,0	337,6	965,6	237,6
Баланс	4 706,6	100,00	8 253,2	175,35	3 546,6	75,35
Пасив						
I. Власний капітал	2 244,1	100,00	4 732,4	210,88	2 488,3	110,88
- Капітал	50,0	100,00	50,0	100,00	-	-
- Нерозподілений прибуток	2 194,1	100,00	4 682,4	213,4	2 488,3	113,4

Продовж. табл. 1.2

II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	-		-			
III. Поточні зобов'язання у т.ч.	2 462,5	100,00	3 520,8	142,98	1 058,3	42,98
Поточна кредиторська заборгованість за:						
- товари, роботи, послуги	329,5	100,00	301,6	91,5	-27,9	-8,5
- розрахунками з бюджетом	286,9	100,00	725,8	252,98	438,9	152,98
Баланс	4 706,6	100,00	8 253,2	175,35	3 546,6	75,35

Проведений фінансовий аналіз показав, що ТОВ «Кондмастер» має задовільний рівень фінансової стійкості. Коефіцієнт поточної ліквідності становить 2,34, що свідчить про здатність підприємства своєчасно покривати свої короткострокові зобов'язання за рахунок обігових активів, а також про дотримання обережної фінансової політики. Аналіз оборотності активів показав, що підприємство поступово відновлює свої позиції після негативного впливу зовнішніх чинників у 2022 році. У 2024 році спостерігається приріст активів, що свідчить про відновлення господарської діяльності та стабілізацію ринку збуту.

Рентабельність продажів за 2024 рік становить 4,3%, що є прийнятним показником, але має потенціал для зростання. Для покращення рентабельності доцільно вжити заходів щодо оптимізації витрат, розширення асортименту продукції, а також залучення нових клієнтів і виходу на нові регіони.

Горизонтальний аналіз балансу підтвердив позитивні тенденції: збільшення оборотних активів майже вдвічі, зростання грошових коштів та власного капіталу. Підприємство не має довгострокових зобов'язань, що знижує фінансові ризики. Водночас насторожує зростання дебіторської заборгованості, що потребує посилення контролю за розрахунками з покупцями.

Загалом, фінансовий стан ТОВ «Кондмастер» можна оцінити як стабільний, з наявним потенціалом для подальшого розвитку за умови раціонального управління ресурсами та активної роботи над підвищенням прибутковості.

1.3 Вплив воєнного стану на діяльність ТОВ «Кондмастер»

ТОВ «Кондмастер» зіткнулося з серйозними викликами внаслідок введення воєнного стану в країні. Це мало значний вплив на всі аспекти діяльності підприємства (Рис.1.5):

Рис. 1.5. Вплив воєнного стану на діяльність ТОВ «Кондмастер»

Через недостатність персоналу, часткову мобілізацію працівників, перебої в постачанні та відвантаженні продукції, протягом перших шести місяців підприємство працювало фінансово не вигідно. Були запроваджені заходи для оптимізації процесу, такі як перехід на скорочений робочий день, надання відпусток за свій рахунок для евакуації в безпечне місце. Ввели підвищені заходи безпеки, включаючи укриття та евакуаційні плани для працівників. Була проведена закупівля та встановлення додаткового

обладнання для забезпечення безперебійної роботи в умовах можливих надзвичайних ситуацій.

Воєнні дії призвели до перебоїв в логістиці, блокування деяких транспортних маршрутів, що ускладнило доставку сировини та готової продукції. Підприємство було змушене шукати альтернативні маршрути.

Деякі постачальники тимчасово припинили свою діяльність або знизили обсяги поставок, що спричинило дефіцит певних видів сировини. Наприклад, постачальник «Золота Миля» з Харкова був вимушений зупинити виробництво продукції та евакуювати виробниче обладнання. В цій ситуації ТОВ «Кондмастер» безоплатно надав послуги зберігання обладнання на власних складах.

Також певна частина постачальників зупинила виробництво та була вимушена виїхати у безпечну зону. У зв'язку з цим була необхідність почати співпрацю з альтернативними постачальниками для забезпечення стабільної роботи підприємства.

Через втрату частини ринку відбулось зменшення внутрішнього попиту на продукцію. Так як здійснюється зниження купівельної спроможності населення та зменшення обсягів споживання.

Підприємство ТОВ «Кондмастер» мало певну кількість клієнтів в Донецькій та Запорізькій областях. З початком воєнних дій та окупації цих територій, підприємство втратило доступ до цих регіональних ринків і зупинило співпрацю з цими клієнтами.

У зв'язку з початком бойових дій, також змінилась і фінансова ситуація на підприємстві. В перші пів року роботи, доходи підприємства зменшилися на 20% через зниження обсягів продажів та збільшення витрат на логістику та безпеку. Були проведені антикризові заходи для скорочення витрат та збереження фінансової стабільності.

Власники підприємства вважають необхідним забезпечення працівників необхідними засобами захисту та підтримку їхніх сімей у випадку надзвичайних ситуацій. Було впроваджено програму перепідготовки для

працівників для роботи онлайн, які тимчасово не можуть виконувати свої обов'язки. Один із співробітників, а саме бухгалтер підприємства була вимушена емігрувати, на що директори поставились з розумінням та забезпечили збереження робочого місця та фінансову підтримку їй та її дитині. Також на підприємстві було запроваджено програми психологічної підтримки для працівників та їх родин.

Розглянемо зміни на підприємстві за відділами із настанням воєнного стану на графіку (Рис. 1.6):

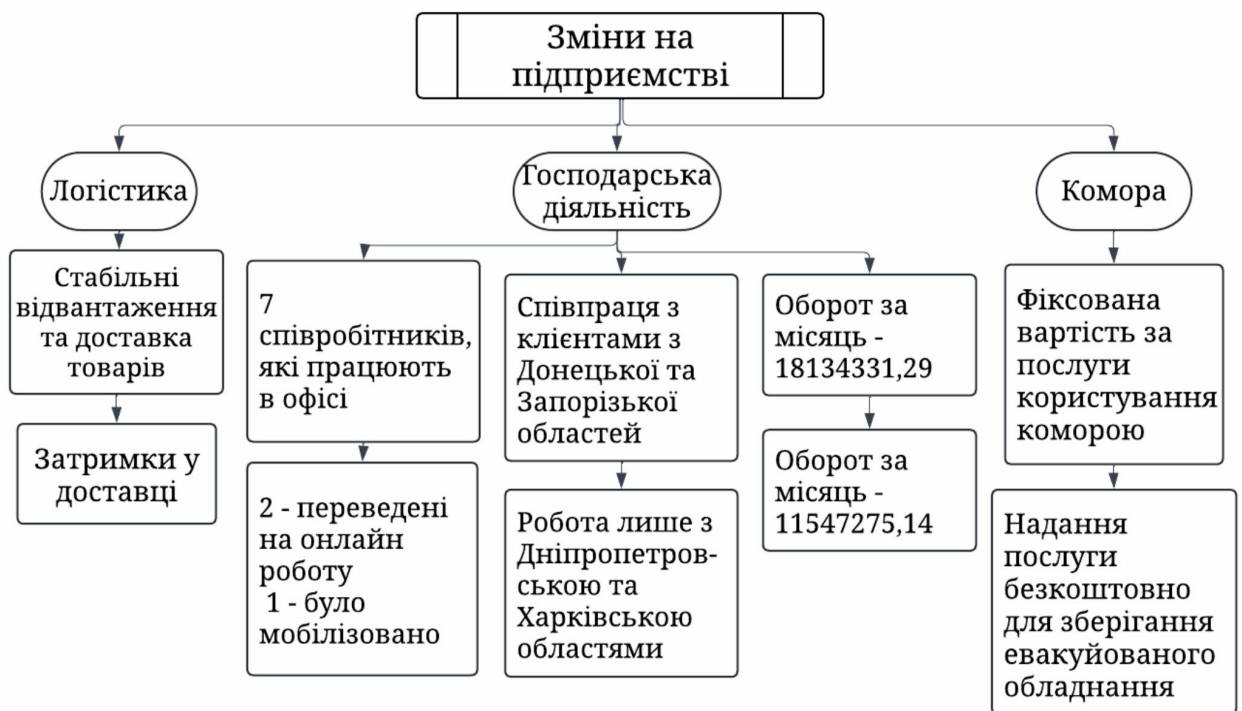

Рис. 1.6. Зміни на підприємстві за відділами із настанням воєнного стану

Запровадження воєнного стану суттєво вплинуло на роботу підприємства ТОВ «Кондмастер». Через складні економічні умови, зокрема перебої у постачаннях та зміни в попиті, компанія зіткнулася з низкою викликів. Деякі клієнти тимчасово призупинили або повністю припинили співпрацю, що спричинило тимчасове зниження обсягів продажів. Водночас підприємство адаптувалося до нових умов, оптимізуючи внутрішні процеси та шукаючи нові ринки збуту. Завдяки цьому вдалося не лише стабілізувати

фінансовий стан, але й поступово відновити зростання прибутку. Такий період став поштовхом для перегляду стратегії розвитку і зміцнення позицій на ринку.

Висновки до розділу 1

Дослідження особливостей функціонування підприємства ТОВ «КОНДМАСТЕР» в умовах воєнного стану, дозволило зробити наступні висновки:

1. ТОВ «Кондмастер» - це динамічно розвиваюче підприємство, що спеціалізується на оптовій торгівлі сировиною для кондитерських виробів. З часу заснування у 2018 році компанія змогла зміцнити свої позиції на ринку завдяки якісному сервісу, розширенню клієнтської бази та налагодженій системі обліку. Підприємство здійснює свою діяльність у межах чинного законодавства України, веде бухгалтерський облік за національними стандартами, є платником ПДВ та має ліцензію на торгівлю харчовою сировиною. Незважаючи на складні економічні умови, фінансові показники компанії свідчать про її стабільність, ефективність та здатність адаптуватися до зовнішніх викликів. Організаційна структура підприємства є функціональною, що забезпечує ефективне управління. Основними клієнтами виступають провідні виробники хлібобулочних та кондитерських виробів. Попри наявність конкурентів, зокрема ФОП «Псурцев», підприємство успішно утримує частку ринку завдяки репутації надійного постачальника та конкурентоспроможним цінам.

2. ТОВ «Кондмастер» має задовільний фінансовий стан: коефіцієнт поточної ліквідності становить 2,34, що свідчить про достатній рівень платоспроможності. Оборотні активи зросли майже вдвічі, що є позитивним сигналом. Рентабельність продажів - 4,3%, що прийнятно, але потребує покращення. Підприємство не має довгострокових зобов'язань, однак спостерігається зростання дебіторської заборгованості, що потребує контролю. Загалом, фінансова стійкість підприємства добра, із потенціалом для подальшого розвитку.

3. Запровадження воєнного стану суттєво вплинуло на роботу підприємства ТОВ «Кондмастер». Через складні економічні умови, зокрема перебої у постачаннях та зміни в попиті, компанія зіткнулася з низкою

викликів. Деякі клієнти тимчасово призупинили або повністю припинили співпрацю, що спричинило тимчасове зниження обсягів продажів. Водночас підприємство адаптувалося до нових умов, оптимізуючи внутрішні процеси та шукаючи нові ринки збуту. Завдяки цьому вдалося не лише стабілізувати фінансовий стан, але й поступово відновити зростання прибутку. Такий період став поштовхом для перегляду стратегії розвитку і зміцнення позицій на ринку.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ТОВАРІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КОНДМАСТЕР»

2.1 Нормативно-правове регулювання обліку товарів

Дотримання законодавства при обліку товарів є надзвичайно важливим для ефективної роботи підприємства. По-перше, це забезпечує точність і достовірність облікової інформації, що необхідна для прийняття правильних управлінських рішень. По-друге, виконання вимог законодавства гарантує відповідність підприємства нормам податкового контролю, що дозволяє уникнути штрафів і санкцій з боку державних органів. Крім того, дотримання правил обліку товарів сприяє належному контролю за запасами, запобігає втратам, крадіжкам і псуванню продукції. Законодавчі вимоги також регламентують порядок зберігання, транспортування і маркування товарів, що забезпечує їх безпеку і якість для споживачів. Отже, суворе дотримання законодавства в обліку товарів не лише підтримує фінансову стабільність підприємства, а й підвищує його репутацію та довіру партнерів і клієнтів.

Облік товарів в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів, які встановлюють правила ведення бухгалтерського обліку, звітності та контролю за рухом товарних запасів. Облік товарів в Україні здійснюється на основі комплексу нормативно-правових актів, які встановлюють правила ведення бухгалтерського обліку, звітності, контролю за запасами та їх зберіганням. Основу регулювання складають такі ключові документи (Табл.2.1):

Таблиця 2.1

Нормативно-правове регулювання обліку товарів

Нормативний документ	Регулювання
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [9]	Визначає загальні принципи ведення бухгалтерського обліку, формування

	фінансової звітності та забезпечення достовірності облікової інформації.
Національний стандарт бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [10]	Регламентує класифікацію запасів, їх оцінку, облік витрат та відображення у звітності. Встановлює порядок формування первісної вартості товарів, методи оцінки та обліку знецінення.
Цивільний кодекс України [11]	Містить положення, що регулюють договори купівлі-продажу, передачу права власності, зберігання і відповідальність за товари.
Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» [12]	Встановлює вимоги щодо контролю якості, безпеки, маркування, умов зберігання та транспортування харчових товарів, що є важливими для підприємств, які працюють із харчовою сировиною.
Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [13]	Регулює процедури державного контролю та перевірок підприємств, у тому числі щодо відповідності обліку товарів чинному законодавству.
Податковий кодекс України [14]	містить норми, які впливають на оцінку та облік товарних запасів з точки зору податкового обліку, зокрема порядок формування собівартості та податкові ставки.

Державні санітарні правила і норми (ДСанПіН)	Встановлюють вимоги до умов зберігання, пакування, транспортування і гігієнічних норм, які підприємство має дотримуватися при роботі з товарами, особливо харчовими.
Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [15]	Визначає порядок отримання та ведення ліцензій.
Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок подання фінансової звітності» [16]	Визначає порядок подання фінансової звітності

Дотримання нормативно-правових вимог при обліку товарів є ключовим фактором для успішної діяльності підприємства. Це забезпечує точність і надійність облікової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень та ефективного контролю запасів. Виконання законодавчих норм допомагає уникнути штрафів і санкцій, а також гарантує дотримання правил зберігання, транспортування і маркування товарів, що впливає на їх якість і безпеку. Облік товарів в Україні регулюється комплексом нормативно-правових актів, які визначають порядок ведення бухгалтерського обліку, звітності, контролю за запасами та відповідальності за їх збереження. Суворе дотримання цих вимог сприяє не лише фінансовій стабільності підприємства, а й зміцненню його репутації, підвищенню довіри клієнтів і партнерів.

2.2 Облік надходження товарів

Куплені товари зараховуються на баланс підприємства ТОВ «Кондмастер» за первісною вартістю [10]. Первісною вартістю товарів, придбаних за плату, є їх собівартість, що складається з таких фактичних витрат [10, 17]:

- сум, що сплачуються за договором постачальникові (продавцеві), за вирахуванням непрямих податків; ввізного мита; непрямих податків у зв'язку із придбанням товарів, що не відшкодовуються підприємству;

- транспортно-заготівельних витрат. Це затрати на оплату тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи та транспортування товарів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування;

- інших витрат, які безпосередньо пов'язані із придбанням товарів і доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях. До таких витрат, зокрема, належать: прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати підприємства на доробку та підвищення технічних-якісно-технічних характеристик товарів; втрати та недостачі товарів у межах норм природних втрат (за умови, що такі втрати та недостачі відбулися при транспортуванні товарів і виявлені при їх оприбуткуванні).

Не включаються до первісної вартості товарів, а відносяться на витрати того періоду, у якому були здійснені (визнані) [10, 17]:

- проценти за користування позиками; витрати на утримання відділів постачання та інших служб підприємства з аналогічними функціями;

- курсові різниці, що виникають при проведенні розрахунків з іноземними постачальниками за отримані товари; витрати, пов'язані із придбанням іноземної валюти для оплати вартості товарів;

- наднормативні втрати та недостачі товарів; витрати на збут; адміністративні та інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані із придбанням і доставкою товарів та доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях.

Підставою для оприбуткування товару, що надійшов, є первинні документи, подані постачальником (Рис.2.1):

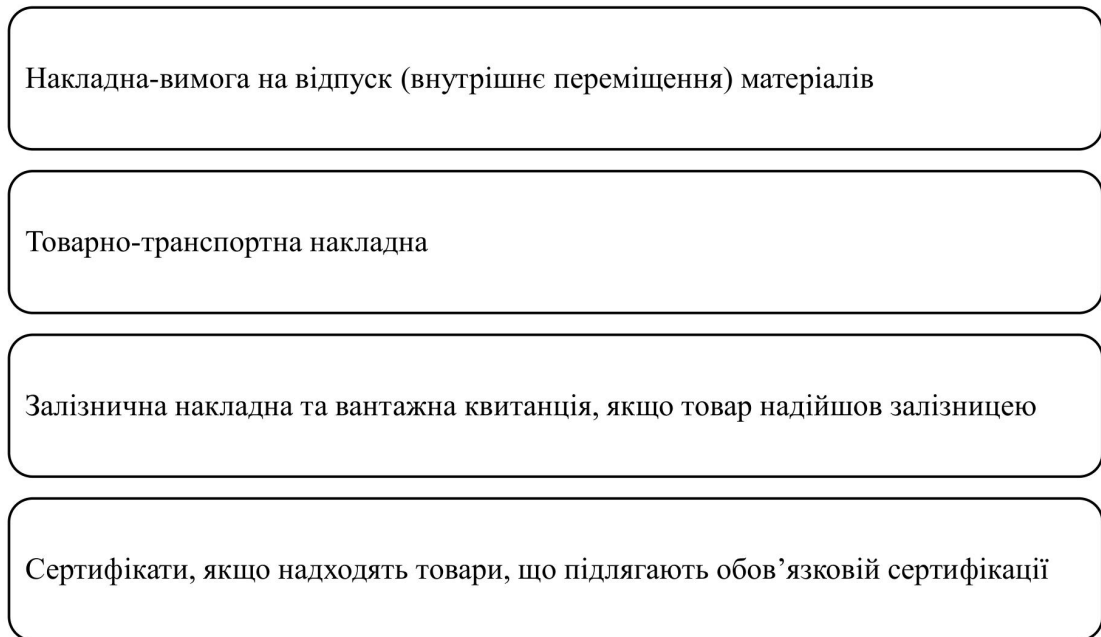

Рис. 2.1. Первинні документи для оприбуткування товару

Сума ТЗВ та інших витрат може враховуватися двома методами:

- методом прямого розподілу, коли сума ТЗВ включається до первісних вартості конкретних товарів при їх оприбуткуванні на субрахунок 281 «Товари на складі». Цей метод доцільно застосовувати у випадку, якщо можна достовірно визначити, що суми таких витрат відносяться безпосередньо до придбаних товарів [17];

- методом розподілу за середнім відсотком, при якому облік ведеться на окремому субрахунку запасів, наприклад 289 «Транспортно-заготівельні витрати». Даний метод застосовується, якщо витрати пов'язані з доставкою та доведенням до запланованого стану декількох найменувань (груп, видів) товарів. У такому випадку ТЗВ щомісяця розподіляються між сумою залишку товарів на кінець звітної місяця та вартістю товарів, які вибули (використані, реалізовані, безплатно передані і т. п.) за звітний місяць [10, 17].

Операції з отримання товарів відображаються в обліку підприємства таким чином (Табл.2.2):

Таблиця 2.2

Бухгалтерський облік надходження товарів на ТОВ «Кондмастер»

з/п	Зміст операції	Первинні документи	Дт	Кт	Сума
1	Перераховано передоплату за товар постачальникові	Виписка банку	371/П	311	13824
2	Відображено податковий кредит із ПДВ	Податкова накладна	641	644/П	2304
3	Оплачено перевізнику вартість послуг перевезення	Виписка банку	371/Т	311	1500
4	Оприбутковано на склад фактично отриманий товар (без урахування наднормативного бою) (11 520 – 22)	Накладна, акт приймання товару, ТТН, довіреність	281	631/П	11498
5	Відображено розрахунки за ПДВ		644/П	631/П	2304
6	Відображено вартість товару, що припадає на наднормативний бій, виставлену в претензії перевізникові	Бухгалтерська довідка, претензія	374	631/П	22
7	Закрито взаємні розрахунки з постачальником товару	Бухгалтерський реєстр	631/П	371/П	13824
8	Відображено вартість доставки товару без урахування вартості перевезення, яке припадає на наднормативний бій	Акт про надання послуг перевезення	281	631/Т	1497.14
9	Відображено вартість ТЗВ, що припадає на наднормативний бій (виставлено претензію перевізникові)	Акт про надання послуг перевезення, акт приймання товару, бухгалтерська довідка, претензія	374	631/Т	2.86
10	Відображено суму штрафу, виставлену перевізникові		374	715	500
11	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ на суму виставленої претензії [(22,00 + 2,86) x 20 %]		374	643/Т	4.97
12	Списано на позабалансовий субрахунок суму збитку, що підлягає відшкодуванню перевізником (22,00 + 2,86)	Акт приймання товару, бухгалтерська довідка	072		29.83
13	Отримано суму компенсації від перевізника	Виписка банку	311	374	529.83
14	Списано з позабалансового субрахунка отриману суму відшкодування	Виписка банку, бухгалтерська довідка	Д 072		29.83
15	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ у зв'язку з отриманням компенсації	Податкова накладна	643/Т	641	4.97

Облік надходження товарів на підприємстві ТОВ «Кондмастер» здійснюється відповідно до вимог П(С)БО 9 «Запаси» та інших нормативних документів. Первісна вартість товарів включає всі фактичні витрати, пов'язані з їх придбанням, транспортуванням і доведенням до стану, придатного для використання. У процесі обліку застосовуються такі рахунки бухгалтерського обліку:

- 281 «Товари на складі» - для оприбуткування отриманих товарів;
- 371 «Розрахунки за виданими авансами» - для обліку передоплати постачальникам (371/П) і перевізникам (371/Т);
- 311 «Поточні рахунки в національній валюті» – для операцій із оплати;
- 631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» - для відображення кредиторської заборгованості перед постачальниками (631/П) і перевізниками (631/Т);
- 641 «Розрахунки за податками» - для податкового кредиту і зобов'язань з ПДВ;
- 644 «Податковий кредит» - для обліку ПДВ, що підлягає відшкодуванню;
- 643 «Податкові зобов'язання» - для відображення ПДВ за претензіями;
- 374 «Розрахунки за претензіями» - для обліку сум, виставлених до відшкодування перевізниками;
- 715 «Одержані штрафи, пені, неустойки» - для обліку доходу від стягнених штрафів;
- 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей» (позабалансовий) - для тимчасового обліку збитків до моменту їх компенсації [18].

Застосування цих рахунків дозволяє забезпечити достовірне формування вартості товарів, контроль за рухом запасів, прозорість

розрахунків з контрагентами та відповідність податковому і бухгалтерському законодавству.

2.3 Облік реалізації товарів зі складу

У діяльності оптових торговельних підприємств застосовують дві основні форми реалізації продукції: через склад (тобто складський обіг) та у формі транзиту (транзитний обіг). ТОВ «Кондмастер» реалізує свої товари через склад. При транзитній формі товари доставляються безпосередньо від постачальників або виробників до покупців, минаючи склади оптового підприємства. Це дозволяє скоротити час доставки продукції та знизити витрати на зберігання і транспортування.

Однак у випадках, коли обсяги замовлення не відповідають транзитним нормам (наприклад, мінімальній партії відвантаження у контейнері, вагоні, цистерні тощо), або необхідне попереднє комплектування товарів, доцільніше використовувати складську форму реалізації. Крім того, реалізація через склад дає змогу ефективно обслуговувати ширше коло споживачів за умови оптимального рівня запасів.

ТОВ «Кондмастер» реалізує товари на підставі договорів купівлі-продажу. При разових продажах у невеликому обсязі письмовий договір може не укладатися - достатньо правильно оформленої накладної або рахунку-фактури. Якщо підприємство самостійно здійснює доставку товару, оформлюється товарно-транспортна накладна (форма №1-ТН).

Для оформлення розрахунків з покупцями підприємство виписує рахунки-фактури, у яких зазначається повна номенклатура товарів, ціна, кількість, додаткові послуги, ставка ПДВ і підсумкова сума до оплати. Якщо покупець є платником ПДВ, додатково складається податкова накладна - її оригінал передається покупцеві, а копія залишається на підприємстві-продавцеві як документ для податкового обліку.

Відповідно до загальноприйнятого методу нарахування, моментом реалізації товарів вважається дата їх фактичного відвантаження, тобто

передача права власності згідно з умовами постачання, незалежно від фактичного отримання оплати.

У бухгалтерському обліку операції з реалізації товарів зі складу оформлюються такими записами (Табл.2.3):

Таблиця 2.3

Бухгалтерський облік реалізації товарів на ТОВ «Кондмастер»

З/п	Зміст операції	Первинні документи	Дт	Кт	Сума
1	Відвантажено товари покупцю – відображено дохід від реалізації	Накладна, рахунок-фактура	36	702	120000
2	Списано собівартість реалізованих товарів	Накладна, вимога-заявка	902	281	80000
3	Визначено податкове зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	702	641	20000
4	Отримано оплату від покупця	Виписка банку	311	36	120000
5	Отримано передоплату від покупця	Платіжне доручення, виписка банку	311	36	60000
6	Визнано дохід після відвантаження товарів за передоплатою	Накладна, рахунок-фактура	36	702	60000
7	Визначено ПДВ із суми передоплати	Податкова накладна	643	641	10000
8	Списано товари за собівартістю (відвантаження за передоплатою)	Вимога-заявка, накладна	902	281	40000
9	Відображено податкове зобов'язання після реалізації з передоплати	Податкова накладна	702	643	10000
10	Списано чистий дохід на фінансовий результат (по завершенні періоду)	Журнал-ордер, головна книга	702	791	100000
11	Списано собівартість реалізованих товарів на фінансовий результат	Журнал-ордер, головна книга	791	902	80000

У процесі реалізації товарів ТОВ «Кондмастер» використовує складську форму збуту, яка є доцільною в умовах незначного обсягу постачань, необхідності формування асортиментних партій та оптимізації запасів. Такий підхід дозволяє забезпечити більшу гнучкість у роботі з клієнтами та задовольнити потреби широкого кола покупців. Бухгалтерський облік операцій з реалізації ведеться відповідно до принципу нарахування: дохід

визнається в момент відвантаження товарів, незалежно від отримання оплати. Усі господарські операції документально підтверджуються та відображаються в обліку через типові бухгалтерські проводки, передбачені чинним законодавством і Планом рахунків. Це забезпечує прозорість, контрольованість і своєчасність обліку реалізації товарів.

Результати дослідження засвідчили, що облік реалізації на підприємстві ведеться з дотриманням встановлених вимог, зокрема в частині оформлення первинних документів, нарахування ПДВ, обліку доходів, витрат і визначення фінансового результату. Підприємство коректно відображає як реалізацію за фактом відвантаження, так і операції за передоплатою, що є свідченням належної організації облікового процесу.

Висновки до розділу 2

Дослідження обліку товарів дозволило зробити наступні висновки:

1. Дотримання нормативно-правових вимог при обліку товарів є ключовим фактором для успішної діяльності підприємства. Це забезпечує точність і надійність облікової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень та ефективного контролю запасів. Виконання законодавчих норм допомагає уникнути штрафів і санкцій, а також гарантує дотримання правил зберігання, транспортування і маркування товарів, що впливає на їх якість і безпеку. Облік товарів в Україні регулюється комплексом нормативно-правових актів, які визначають порядок ведення бухгалтерського обліку, звітності, контролю за запасами та відповідальності за їх збереження. Суворе дотримання цих вимог сприяє не лише фінансовій стабільності підприємства, а й зміцненню його репутації, підвищенню довіри клієнтів і партнерів.

2. Облік надходження товарів на підприємстві ТОВ «Кондмастер» здійснюється з дотриманням вимог національного бухгалтерського стандарту та методології, визначеної законодавством. Первісна вартість товарів формується на основі фактичних витрат, пов'язаних із їх придбанням, транспортуванням і доведенням до придатного для використання стану. Для обліку транспортно-заготівельних витрат можуть застосовуватися два методи - прямий розподіл або розподіл за середнім відсотком.

3. Операції з надходження товарів документуються та відображаються в бухгалтерському обліку за відповідними рахунками. Особливу увагу приділяється обліку наднормативних витрат, оформленню претензій до перевізників та відображенню компенсацій. Такий підхід забезпечує прозорість руху товарних запасів, точність облікових даних і відповідність податковим вимогам, що сприяє фінансовій стабільності та правовій безпеці підприємства.

4. У процесі реалізації товарів ТОВ «Кондмастер» використовує складську форму збуту, яка є доцільною в умовах незначного обсягу

постачань, необхідності формування асортиментних партій та оптимізації запасів. Такий підхід дозволяє забезпечити більшу гнучкість у роботі з клієнтами та задовольнити потреби широкого кола покупців. Бухгалтерський облік операцій з реалізації ведеться відповідно до принципу нарахування: дохід визнається в момент відвантаження товарів, незалежно від отримання оплати. Усі господарські операції документально підтверджуються та відображаються в обліку через типові бухгалтерські проводки, передбачені чинним законодавством і Планом рахунків. Це забезпечує прозорість, контрольованість і своєчасність обліку реалізації товарів.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ ТОВАРІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КОНДМАСТЕР»

3.1 Торгівельна діяльність як предмет аудиторської перевірки

Торгівля є однією з основних галузей економічної діяльності держави, це найрозвиненіша форма підприємництва. Відповідно до Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, торгова діяльність - це ініціативна, самостійна діяльність юридичних, фізичних осіб, спрямована на здійснення купівлі-продажу товарів з метою отримання прибутку [19].

Торгова діяльність здійснюється у сфері роздрібно́ї й оптової торгівлі, а також у торгово-виробничій сфері (Рис. 3.1).

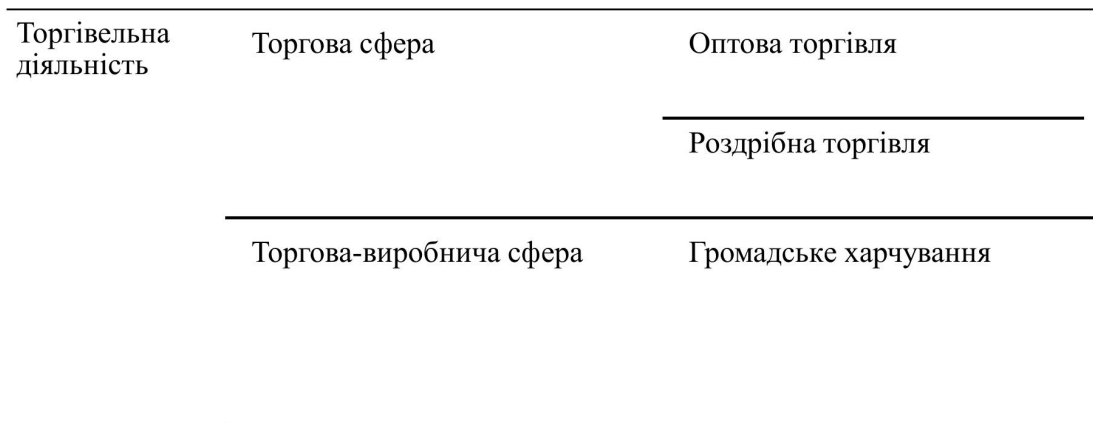

Рис. 3.1. Сфери здійснення торговельної діяльності

Суб'єкти, що здійснюють торговельну діяльність, мають низку характерних рис у функціонуванні, які впливають і на організацію бухгалтерського обліку в таких підприємствах. Серед ключових особливостей можна виділити:

1. Специфіка обліку товарного обігу - у торгівлі застосовується облік руху товарів переважно у вартісному вимірі за цінами реалізації, особливо в роздрібному сегменті.

2. Значні товарно-матеріальні запаси - обсяг запасів у торговельних підприємствах, як правило, є великим, що потребує ретельного контролю за їх збереженням і правильним документальним оформленням.

3. Особливості обліку витрат - витрати торгівлі класифікуються як витрати обігу, які групуються за видами та статтями. Такі витрати покриваються за рахунок доходу підприємства, при цьому в торгівлі не використовуються поняття «калькуляція» чи «виробнича собівартість», властиві іншим видам діяльності.

4. Особливий порядок формування валового доходу - валовий дохід у торговельній сфері утворюється за рахунок торговельної націнки на реалізовані товари. Саме з валового доходу покриваються витрати обігу та формується чистий прибуток підприємства.

3.2 Проведення аудиту в торгівлі

Аудит товарів - це процес перевірки та оцінки системи обліку, контролю та управління товарами у підприємстві. Метою аудиту товарів є забезпечення достовірності, точності та повноти обліку товарів, а також виявлення можливих помилок, недоліків або шахрайських дій. Завдання аудиту товарів [20]:

1. Перевірка фізичного наявності товарів. Аудитор перевіряє, чи фактично існують товари, які зареєстровані в обліку підприємства. Це включає порівняння запасів товарів на складах з обліковими записами, перевірку накладних, актів приймання-передачі товарів і т.д.

2. Оцінка системи контролю над товарами. Аудитор оцінює ефективність системи контролю над товарними запасами. Це включає перевірку процедур приймання, зберігання, видачі товарів, контролю за рухом товарів, запобігання крадіжкам та шахрайству.

3. Перевірка правильності обліку товарів. Аудитор аналізує облікові записи, журнали, документи та інші джерела інформації, щоб переконатися в правильності обліку товарів. Він порівнює облікові записи з документами,

перевіряє правильність розквіток, реєстрацію повернень товарів, правильність цін та ставок знижок і т.д.

4. Виявлення помилок, недоліків та шахрайства. Аудитор зосереджується на виявленні можливих помилок, недоліків або шахрайських дій у системі обліку товарів. Це можуть бути неправильні розрахунки, відсутність документального оформлення, використання неправильних цін.

5. Оцінка внутрішнього контролю. Аудитор оцінює ефективність внутрішнього контролю над обліком товарів. Це включає перевірку процедур та політик, які регулюють облік, контроль за доступом до системи обліку, розділення обов'язків та інші аспекти, що забезпечують надійність обліку.

6. Аналіз фінансових показників. Аудитор аналізує фінансові показники, пов'язані з обліком товарів, такі як оборотність запасів, незавершене виробництво, вартість проданої продукції тощо. Це допомагає оцінити ефективність управління запасами та їх вплив на фінансові результати підприємства.

7. Рекомендації та підготовка звіту. На основі результатів аудиту товарів, аудитор складає звіт, в якому відображаються виявлені проблеми, рекомендації щодо їх вирішення та можливі покращення системи обліку товарів. Цей звіт надає керівництву підприємства інформацію для вдосконалення процесів управління товарами.

Аудит товарів виконується з метою забезпечення надійності і точності обліку товарів, виявлення можливих ризиків та проблем, а також для забезпечення відповідності підприємства нормам та положенням. Це допомагає зберегти довіру клієнтів, забезпечити ефективне управління товарами та досягти фінансової стабільності підприємства.

Джерелами інформації під час проведення аудиту крім загальновідомої документації є специфічні документи:

- 1) договори;

2) накладна на відпуск товарно-матеріальних цінностей (типова форма М-20), яка фіксує передачу матеріальних цінностей водію (експедитору) і є підставою для вибуття матеріальних цінностей зі складу підприємства;

3) товарно-транспортна накладна (ТТН) за формою 1-ТН і шляхового листа вантажного автомобіля (форма № 2, що діє в межах України);

4) шляховий лист;

5) прибуткові ордери (форма М-4), які використовуються для оприбутковування товарів, що поступили від постачальників, відповідних даним супровідних документів. Вони складаються матеріально відповідальною особою, що приймає товари;

6) акт про приймання матеріалів (форма М-7), що використовується для оприбутковування товарів, коли є розбіжності якості і кількості з даними супровідних документів, і для товарів, що надійшли без документів, тощо.

У процесі проведення аудиторської перевірки збираються докази стосовно того, що:

- грошові кошти дійсно існують на певну дату;
- грошові кошти дійсно належать підприємству, що перевіряється;
- операції з грошовими коштами, відображені в облікових регістрах, дійсно відбулися;
- всі операції, які здійснювалися з грошовими активами, повністю відображені в бухгалтерському обліку;
- грошові активи правильно оцінені та відображені у всіх істотних аспектах в обліку за правильною вартістю.

Для отримання цих доказів використовуються різні за змістом методичні прийоми, зокрема такі: інвентаризація, перевірка документів за формою, по суті та за змістом, арифметична, логічна, експертна, зустрічні перевірки, прийоми взаємного контролю операцій, опитування і т. ін.

Аудит на торговельних підприємствах здійснюється за типовим алгоритмом (Рис. 3.2).

Рис. 3.2. Алгоритм аудиту діяльності торгових підприємств

Як впливає з рис.3.2 , аудит суб'єктів торгової діяльності містить деякі специфічні напрями перевірки:

1. Інвентаризація. Організація, техніка й документальне оформлення проведення інвентаризації встановлені Інструкцією з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків [15].

Аудит починають з раптової інвентаризації грошей. Остаточні результати інвентаризації визначаються після пересортування товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) і відображаються в бухгалтерському обліку підприємства у тому місяці, в якому закінчена інвентаризація.

Але, непокриті недостачі товарів можуть бути: в межах норм природного спадання, які виникають унаслідок усихання, випаровування, розпилювання, вивітрювання, розтрушування, витікання і т. Ін., понад норми природних втрат у результаті псування, бою, крадіжок, надзвичайних подій тощо.

Вартість недостач у межах норм природного спаду і невідшкодованих недостач ТМЦ (за якими винні особи не встановлені) списується на витрати звітного періоду. Вартість наднормативних недостач товарів, за якими встановлені винуватці, відносять на винних осіб. Сума відшкодування винуватцями завданих збитків обчислюється відповідно до чинного порядку визначення розміру збитку від розкрадання, недостачі, знищення, псування ТМЦ.

Різниця між сумою відшкодування збитків і балансовою вартістю недостач товарів підлягає обов'язковому перерахуванню до бюджету.

Порядок відображення інвентаризаційних різниць в обліку залежить від того, як здійснюється облік ТМЦ: за цінами купівлі або цінами продажу.

2. Перевірка наявності дозволів на здійснення торгової діяльності. Відповідно до законодавства суб'єкти підприємницької діяльності - юридичні особи для здійснення торгівлі повинні мати: свідоцтво про державну реєстрацію; дозвіл на розміщення об'єкта торгівлі (рішення сесії місцевої ради)

або договір оренди приміщення; ліцензії або їх копії, затверджені органом, який її видав; торговий патент на кожен торгову точку - звичайний або пільговий, залежно від асортименту або виду товару; квитанцію про сплату ринкового збору за торгівлю на ринку; документи з приходу товару (накладні, сертифікати якості); РРО, використовуваний у торгівлі в стаціонарних приміщеннях.

3. Перевірка наявності та правильності сертифікації товарів. Об'єктом сертифікації є продукція, призначена для продажу. Проводиться обов'язкова і добровільна сертифікація продукції. Обов'язкова сертифікація здійснюється в державній системі сертифікації відповідно до Переліку продукції, що належить обов'язковій сертифікації в Україні. Добровільну сертифікацію можуть здійснювати підприємства, на які покладена функція органу з добровільної сертифікації і які подають Державному комітету статистики України інформацію для реєстрації виданих сертифікатів в установленому порядку.

4. Перевірка правильності формування цін на товари. Ціна товару встановлюється як договірна між продавцем і споживачем. Держава регулює лише ціни на товари стратегічного призначення (цукор, хліб, пальне тощо). Визначимо на Рис. 3.3 структуру ціни на товари ТОВ «Кондмастер»:

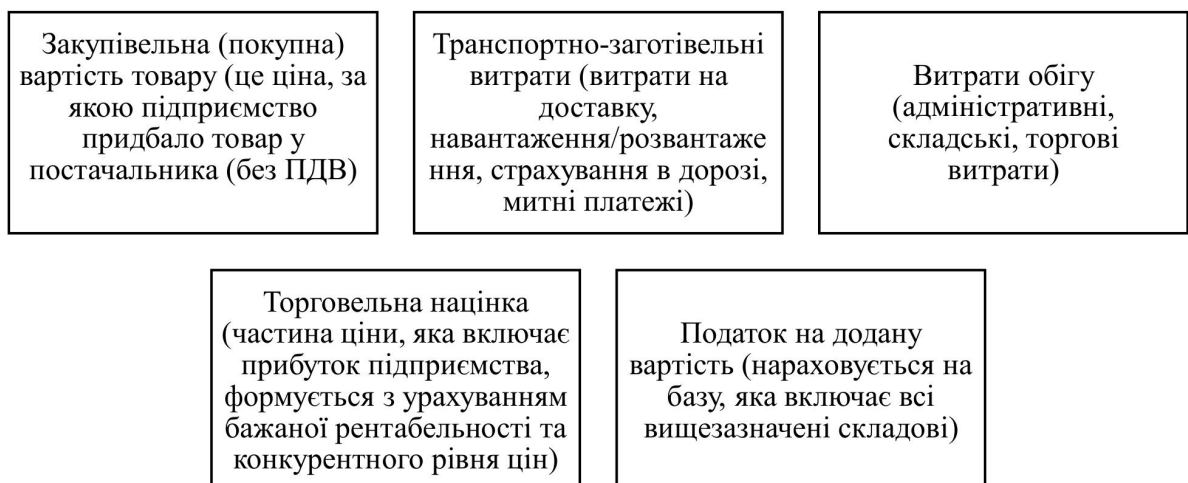

Рис. 3.3. Структуру ціни товару ТОВ «Кондмастер»

Структура цін на товари в оптовій торгівлі в Україні складається з декількох основних компонентів, кожен з яких впливає на кінцеву вартість товару. Правильне формування ціни вимагає врахування всіх витрат, податків і очікуваного прибутку. Це дозволяє підприємству залишатися конкурентоспроможним і забезпечувати прибутковість своєї діяльності.

$$\text{Ціна реалізації} = (\text{Закупівельна вартість} + \text{ТЗВ} + \text{Витрати обігу} + \text{Прибуток}) \times (1 + \text{ставка ПДВ})$$

5. Перевірка документального оформлення надходження товарів та їх аналітичного обліку. Основним завданням аудиту на торгових підприємствах є контроль за виконанням договірних поставок товарів постачальниками, продажем товарів покупцям (роздрібним підприємствам), контроль за станом товарних запасів.

До транспортно-заготівельних витрат (ТЗР) належать витрати на заготівлю товарів, оплата тарифів за навантажувально-розвантажувальні роботи і транспортування товарів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування товарів. Для визначення собівартості реалізованих товарів підприємства торгівлі можуть застосовувати будь-який з методів, передбачених П(С)БО 9 «Запаси» (за винятком методу нормативних витрат).

Під час перевірки операцій щодо надходження товарів аналізують записи з рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Зокрема з'ясовують:

- наявність рахунків постачальників, які підтверджують суму, віднесену на цей рахунок;
- чи не числяться на цьому рахунку товари, які тривалий час перебувають у дорозі; які заходи вжито для розшукування цих товарів;
- чи немає на цьому рахунку претензійних сум щодо розрахунків з постачальниками або нестачі товарів.

Записи у звітах завідувачів складів порівнюють з даними первинних документів і встановлюють правильність їх бухгалтерського оброблення.

Записи у звітах мають бути підтверджені документами. У документах перевіряється також правильність таксування, підрахунків і суму до розрахунку.

Аналітичний облік товарів на оптових складах є партійним, гатунковим і оперативно-бухгалтерським. В оптовій торгівлі аналітичний облік товарів у бухгалтерії торгової бази здійснюється тільки у вартісному вираженні в розрізі матеріально відповідальних осіб і груп товарів [21].

Нерідко трапляються випадки розкрадання товарів шляхом неповного їх оприбуткування при надходженні від постачальників. Про ознаки такого розкрадання можуть свідчити незадоволені постачальником рекамації (комерційні акти) на «недопостачання» товарів з його боку. З метою документування розкрадання товарів слід проаналізувати такі документи: договір постачання; комерційний акт; товарно-транспортну накладну, рахунок-фактуру, подорожній лист; рахунок — платіжну вимогу, виписки банку; товарний звіт, товарну книгу; звіт про рух тари.

6. Перевірка наявності неповернених і невикористаних доручень у матеріально відповідальних осіб, порушення правил видачі й оформлення доручень. Встановлюється, чи своєчасно й правильно складено претензійні та позовні заяви до органів транспорту чи постачальників. Крім того, перевіряється правильність заповнення товарно-транспортних накладних. Книжки товарно-транспортних накладних слід ураховувати як бланки суворої звітності, вони мають бути пронумеровані й мати штамп торговельної бази.

7. Перевірка наявності безтоварних операцій. У практиці фінансово-господарської діяльності торгового підприємства часто трапляються такі порушення, як безтоварні операції. Сутність їх полягає в тому, що підробленими документами оформлюються операції, яких не відбувалося, з руху товарів з дотриманням встановлених правил їх оформлення. Безтоварні операції можуть як повністю, так і частково бути фіктивними, але всі вони спрямовані на розкрадання товарів або на привласнення грошових коштів.

Як переконує досвід, найпоширенішими серед них є [22]:

- перекриття нестач в одних місцях зберігання надлишками в інших;
- оприбуткування матеріалів, які не надійшли на підприємство з метою привласнення призначених для їх придбання грошових коштів;
- списання фіктивно оприбуткованих матеріальних цінностей на витрати виробництва;
- приписки обсягів випуску з метою фіктивного списання товарів;
- приховування нестач товарів при інвентаризації.

Ефективність дослідження безтоварних операцій залежить від точного визначення ознак, які характеризують можливість їх здійснення, зокрема таких:

- невідповідність показників у різних примірниках одних документів, що знаходяться у постачальника й одержувача продукції;
- відсутність платіжних доручень підприємства-покупця про оплату вартості будь-яких товарів;
- відсутність дозволу посадових осіб на внутрішнє переміщення товарів;
- невідповідність даних у документах про рух товарів даним транспортних документів;
- відсутність транспортних документів, які засвідчують перевезення відвантажених товарів, а також документів на нарахування заробітної плати за вантажно-розвантажувальні роботи;
- відсутність пропусків на вивезення і доручень на отримання товарів та ін.

Треба підкреслити, що виявлені при дослідженні документів викладені вище ознаки самі по собі не є безумовними свідченнями фактичного здійснення безтоварних операцій. Вони можуть бути результатом помилок осіб працівників бухгалтерії та ін [23].

3.3 Удосконалення обліку та аудиту товарів

Удосконалення обліку та аудиту товарів є важливою умовою забезпечення прозорості, точності та ефективності управління товарними потоками в торговельній діяльності. Для підприємств оптової торгівлі, зокрема ТОВ «Кондмастер», що працює зі значними обсягами товарно-матеріальних цінностей, належна організація обліку товарів дозволяє не лише знизити ризики втрат, а й забезпечити контроль за витратами, рівнем запасів та прибутковістю операцій. З точки зору аудиту, удосконалення процедур перевірки операцій з товарами дозволяє підвищити рівень достовірності фінансової звітності, своєчасно виявляти порушення та запобігати шахрайству. Пропозиції щодо удосконалення наведені на Рис.3.4:

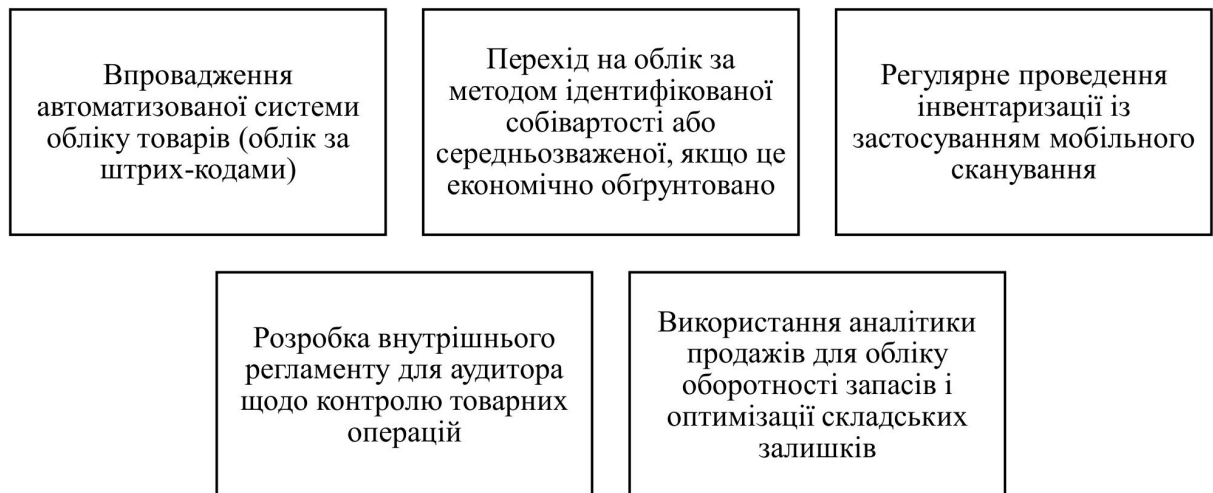

Рис. 3.4. Удосконалення обліку та аудиту товарів на ТОВ «Кондмастер»

Облік за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, яке підтримує штрих-кодування, дозволяє значно прискорити та уточнити процеси обліку надходження, переміщення та реалізації товарів. Це також мінімізує ризик помилок, пов'язаних із ручним введенням даних, і забезпечує оперативну інформацію про залишки на складі. У разі великої номенклатури товарів точніше відображення собівартості можливо шляхом використання

методу середньозваженої вартості або ідентифікації партій. Це дозволяє коректніше розраховувати фінансовий результат, особливо при значних коливаннях закупівельних цін. Проведення регулярної інвентаризації за допомогою портативних сканерів штрих-кодів дозволяє зменшити час і трудовитрати при контролі залишків, а також забезпечити виявлення надлишків, нестач або пересортиці в режимі реального часу. Розробка і впровадження методичних вказівок для аудитора щодо перевірки операцій з товарами дозволить стандартизувати аудит цього процесу, виявляти критичні точки ризику (наприклад, при списанні товарів або в періоди пікового навантаження) та підвищити ефективність контрольних заходів.

Запровадження автоматичного аналізу показників оборотності запасів дає змогу своєчасно виявляти «повільні» або залежалі товари, оптимізувати закупівлі та уникати надмірного завантаження складу. Це також сприяє прийняттю управлінських рішень щодо знижок або акцій для пришвидшення реалізації.

Отже, удосконалення обліку та аудиту товарів на підприємствах оптової торгівлі, таких як ТОВ «Кондмастер», є ключовим чинником підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами та забезпечення фінансової стабільності. Якісний облік дозволяє своєчасно контролювати залишки, оцінювати собівартість реалізованих товарів і формувати достовірну фінансову звітність. Запропоновані заходи - автоматизація облікових процесів, використання сучасних методів інвентаризації, стандартизація аудиторських процедур та впровадження аналітики оборотності - створюють підґрунтя для мінімізації помилок, зменшення втрат і підвищення прозорості господарських операцій. У перспективі це сприятиме підвищенню рентабельності діяльності підприємства, зміцненню внутрішнього контролю та формуванню довіри до фінансової інформації з боку партнерів, інвесторів і контролюючих органів.

Висновки до розділу 3

Дослідження обліку товарів дозволило зробити наступні висновки:

1. Аудит товарів - це процес перевірки та оцінки системи обліку, контролю та управління товарами у підприємстві. Метою аудиту товарів є забезпечення достовірності, точності та повноти обліку товарів, а також виявлення можливих помилок, недоліків або шахрайських дій.

2. Структура цін на товари в оптовій торгівлі в Україні складається з декількох основних компонентів, кожен з яких впливає на кінцеву вартість товару. Правильне формування ціни вимагає врахування всіх витрат, податків і очікуваного прибутку. Це дозволяє підприємству залишатися конкурентоспроможним і забезпечувати прибутковість своєї діяльності.

3. Удосконалення обліку та аудиту товарів на підприємствах оптової торгівлі, таких як ТОВ «Кондмастер», є ключовим чинником підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами та забезпечення фінансової стабільності. Якісний облік дозволяє своєчасно контролювати залишки, оцінювати собівартість реалізованих товарів і формувати достовірну фінансову звітність. Запропоновані заходи - автоматизація облікових процесів, використання сучасних методів інвентаризації, стандартизація аудиторських процедур та впровадження аналітики оборотності - створюють підґрунтя для мінімізації помилок, зменшення втрат і підвищення прозорості господарських операцій. У перспективі це сприятиме підвищенню рентабельності діяльності підприємства, зміцненню внутрішнього контролю та формуванню довіри до фінансової інформації з боку партнерів, інвесторів і контролюючих органів.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних та практичних основ обліку і аудиту на оптовому підприємству ТОВ «Кондмастер» дозволило зробити наступні висновки:

1. ТОВ «Кондмастер» - це динамічно розвиваюче підприємство, що спеціалізується на оптовій торгівлі сировиною для кондитерських виробів. З часу заснування у 2018 році компанія змогла зміцнити свої позиції на ринку завдяки якісному сервісу, розширенню клієнтської бази та налагодженій системі обліку. Підприємство здійснює свою діяльність у межах чинного законодавства України, веде бухгалтерський облік за національними стандартами, є платником ПДВ та має ліцензію на торгівлю харчовою сировиною. Незважаючи на складні економічні умови, фінансові показники компанії свідчать про її стабільність, ефективність та здатність адаптуватися до зовнішніх викликів. Організаційна структура підприємства є функціональною, що забезпечує ефективне управління. Основними клієнтами виступають провідні виробники хлібобулочних та кондитерських виробів. Попри наявність конкурентів, зокрема ФОП «Псурцев», підприємство успішно утримує частку ринку завдяки репутації надійного постачальника та конкурентоспроможним цінам.

2. ТОВ «Кондмастер» має задовільний фінансовий стан: коефіцієнт поточної ліквідності становить 2,34, що свідчить про достатній рівень платоспроможності. Оборотні активи зросли майже вдвічі, що є позитивним сигналом. Рентабельність продажів - 4,3%, що прийнятно, але потребує покращення. Підприємство не має довгострокових зобов'язань, однак спостерігається зростання дебіторської заборгованості, що потребує контролю. Загалом, фінансова стійкість підприємства добра, із потенціалом для подальшого розвитку.

3. Запровадження воєнного стану суттєво вплинуло на роботу підприємства ТОВ «Кондмастер». Через складні економічні умови, зокрема перебої у постачаннях та зміни в попиті, компанія зіткнулася з низкою

викликів. Деякі клієнти тимчасово призупинили або повністю припинили співпрацю, що спричинило тимчасове зниження обсягів продажів. Водночас підприємство адаптувалося до нових умов, оптимізуючи внутрішні процеси та шукаючи нові ринки збуту. Завдяки цьому вдалося не лише стабілізувати фінансовий стан, але й поступово відновити зростання прибутку. Такий період став поштовхом для перегляду стратегії розвитку і зміцнення позицій на ринку.

4. Дотримання нормативно-правових вимог при обліку товарів є ключовим фактором для успішної діяльності підприємства. Це забезпечує точність і надійність облікової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень та ефективного контролю запасів. Виконання законодавчих норм допомагає уникнути штрафів і санкцій, а також гарантує дотримання правил зберігання, транспортування і маркування товарів, що впливає на їх якість і безпеку. Облік товарів в Україні регулюється комплексом нормативно-правових актів, які визначають порядок ведення бухгалтерського обліку, звітності, контролю за запасами та відповідальності за їх збереження. Суворе дотримання цих вимог сприяє не лише фінансовій стабільності підприємства, а й зміцненню його репутації, підвищенню довіри клієнтів і партнерів.

5. Облік надходження товарів на підприємстві ТОВ «Кондмастер» здійснюється з дотриманням вимог національного бухгалтерського стандарту та методології, визначеної законодавством. Первісна вартість товарів формується на основі фактичних витрат, пов'язаних із їх придбанням, транспортуванням і доведенням до придатного для використання стану. Для обліку транспортно-заготівельних витрат можуть застосовуватися два методи - прямий розподіл або розподіл за середнім відсотком.

6. Операції з надходження товарів документуються та відображаються в бухгалтерському обліку за відповідними рахунками. Особливу увагу приділяється обліку наднормативних витрат, оформленню претензій до перевізників та відображенню компенсацій. Такий підхід забезпечує

прозорість руху товарних запасів, точність облікових даних і відповідність податковим вимогам, що сприяє фінансовій стабільності та правовій безпеці підприємства.

7. У процесі реалізації товарів ТОВ «Кондмастер» використовує складську форму збуту, яка є доцільною в умовах незначного обсягу поставань, необхідності формування асортиментних партій та оптимізації запасів. Такий підхід дозволяє забезпечити більшу гнучкість у роботі з клієнтами та задовольнити потреби широкого кола покупців. Бухгалтерський облік операцій з реалізації ведеться відповідно до принципу нарахування: дохід визнається в момент відвантаження товарів, незалежно від отримання оплати. Усі господарські операції документально підтверджуються та відображаються в обліку через типові бухгалтерські проводки, передбачені чинним законодавством і Планом рахунків. Це забезпечує прозорість, контрольованість і своєчасність обліку реалізації товарів.

8. Аудит товарів - це процес перевірки та оцінки системи обліку, контролю та управління товарами у підприємстві. Метою аудиту товарів є забезпечення достовірності, точності та повноти обліку товарів, а також виявлення можливих помилок, недоліків або шахрайських дій.

9. Структура цін на товари в оптовій торгівлі в Україні складається з декількох основних компонентів, кожен з яких впливає на кінцеву вартість товару. Правильне формування ціни вимагає врахування всіх витрат, податків і очікуваного прибутку. Це дозволяє підприємству залишатися конкурентоспроможним і забезпечувати прибутковість своєї діяльності.

10. Удосконалення обліку та аудиту товарів на підприємствах оптової торгівлі, таких як ТОВ «Кондмастер», є ключовим чинником підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами та забезпечення фінансової стабільності. Якісний облік дозволяє своєчасно контролювати залишки, оцінювати собівартість реалізованих товарів і формувати достовірну фінансову звітність. Запропоновані заходи - автоматизація облікових процесів, використання сучасних методів інвентаризації, стандартизація аудиторських

процедур та впровадження аналітики оборотності - створюють підґрунтя для мінімізації помилок, зменшення втрат і підвищення прозорості господарських операцій. У перспективі це сприятиме підвищенню рентабельності діяльності підприємства, зміцненню внутрішнього контролю та формуванню довіри до фінансової інформації з боку партнерів, інвесторів і контролюючих органів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скрипник, М. Є.; Шум'як, Г. В. Особливості обліку в оптовій торгівлі. Scientific review, 2018, 11.43: 58-67.
2. Чернін, О. Я. Розвиток методичних підходів до облікового відображення товарів в оптовій торгівлі. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації, 2014, 1: 355-368.
3. Колумбет, Олена. Особливості обліку руху товарів на підприємствах оптової торгівлі. Молодий вчений, 2018, 1 (53): 905-908.
4. Фоміна, О. В. Вплив тенденцій в оптовій торгівлі на розвиток управлінського обліку. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка, 2014, 19, Вип. 2 (6): 121-125.
5. Ганін, Віктор; Шуляк, Вадим. Ефективність організації обліку та аналізу товарних операцій на підприємствах торгівлі. Молодий вчений, 2019, 11 (75): 124-129.
6. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/877-16> (дата звернення: 23.05.2025)
7. Про внесення змін до Закону України "Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини" : Закон України від 06.09.2005 № 2809-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2809-15> (дата звернення: 23.05.2025)
8. Про порядок розробки, побудови, викладення, оформлення, затвердження державних санітарних правил і норм, гігієнічних нормативів та методичних документів : Постанова; Голов.державн.санітарний лікар від 27.05.1998 № 11 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0011488-98> (дата звернення: 23.05.2025)
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних «Законодавство України» /

Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (дата звернення: 22.05.2025)

10. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку : Наказ; Мінфін України від 20.10.1999 № 246 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0751-99> (дата звернення: 22.05.2025)

11. Цивільний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> (дата звернення: 22.05.2025)

12. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/771/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 22.05.2025)

13. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/877-16> (дата звернення: 22.05.2025)

14. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 22.05.2025)

15. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/222-19> (дата звернення: 22.05.2025)

16. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік, Порядок, Довідка, Форма типового документа від 28.02.2000 № 419 // База даних «Законодавство

України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/419-2000-%D0%BF> (дата звернення: 22.05.2025)

17. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : Наказ; Мінфін України від 10.01.2007 № 2 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0002201-07> (дата звернення: 22.05.2025)

18. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція; Мінфін України від 30.11.1999 № 291 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99> (дата звернення: 22.05.2025)

19. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік, Правила від 15.06.2006 № 833 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/833-2006-%D0%BF> (дата звернення: 22.05.2025)

20. Барабаш, Наталія Степанівна; Баранюк, Юрій Романович. Аудит економічної безпеки підприємств торгівлі: необхідність та особливості проведення. Проблеми і перспективи економіки та управління, 2017, 2 (10): 088-099.

21. Стахов, Олександр. Аудит руху товарів на підприємствах роздрібною торгівлі. Молодий вчений, 2018, 4 (56): 147-152.

22. Семенець, Аліна Олександрівна. Формалізація категоріально-термінологічного апарату внутрішнього аудиту на підприємствах торгівлі. Бизнес Інформ, 2019, 3 (494): 276-285.

23. Очеретько, Л. М.; Подольська, А. О. Аудит товарних запасів підприємств роздрібною торгівлі. Інноваційна економіка, 2014, 5: 296-302.